

Arbetsmarknadsdepartementet

Yttrande över Promemoria om ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga (dnr A2016/01307/I)

Folkhögskolespåret, ett nationellt projekt med stöd av Länsstyrelsernas § 37-medel, vill härmed yttra sig över Promemorian om ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga.

Sammanfattning

- Folkhögskolespåret ser positivt på att folkhögskola som boendeform för ensamkommande unga 18 – 20 år med uppehållstillstånd nu möjliggörs genom att kommunerna föreslås en schablonersättning utan krav på placeringsbeslut enligt SoL eller LVU
- Vi anser dock att Folkhögskolespårets genomförande försvåras av den lägre schablonen på 750 kronor per dygn och riskerar att göra kommuner och folkhögskolor mindre benägna att samarbeta
- Vi föreslår ett uppstartsbidrag till folkhögskolor som vill etablera Folkhögskolespåret
- Vi föreslår att särskilda medel riktas via Folkbildningsrådet till folkhögskolor för extra platser för ensamkommande ungdomar på allmän kurs
- Vi föreslår också att det ska vara möjligt för folkhögskolor att anordna språkintrödnation utan dispens
- Vi anser även att asylsökande ensamkommande unga 18 – 20 år ska ges samma möjlighet att bo och studera på folkhögskola istället för att placeras på anläggningsboende

Kommentarer

Att regeringen nu föreslår att underlätta flexibla boendeformer för ensamkommande unga 18 – 20 år med uppehållstillstånd är en välkommen åtgärd. Sedan 2012 har Folkhögskolespåret fört ett kontinuerligt påverkansarbete i denna riktning. Syftet har varit att möjliggöra boende på folkhögskolornas internat och därmed öka ensamkommande ungdomarnas nätverk, utbildningsnivåer och chans till god etablering. Genom det slopade kravet på placering enligt SoL eller LVU förverkligas nu detta utan att folkhögskolorna behöver ansöka om tillstånd för HVB eller stödboende, vilket är glädjande.

Vi konstaterar samtidigt att den föreslagna schablonersättningen på 750 kronor per dygn innebär att kommunerna inte längre kan täcka kostnaderna för Folkhögskolespårets nuvarande modell (ca 1100 – 1300 kronor per dygn). Följderna blir att de folkhögskolor som har startat upp, eller är på gång att starta upp, verksamhet utifrån tidigare ersättningsnivåer behöver revidera sina upplägg och omförhandla med kommunerna. För vissa folkhögskolor, och kommuner, kan marginalerna bli för små för att motivera en satsning. Detta gäller framför allt om man har kalkylerat med ett mindre antal ungdomar i verksamheten. De ensamkommande ungdomar som nu bor och studerar på folkhögskola riskerar att få ett mindre omfattande stöd än tidigare. Det är dessutom sannolikt att en del av schablonersättningen på 750 kronor stannar i den kommunala verksamheten, vilket ytterligare krymper marginalerna. Svårigheten för folkhögskolorna ligger framförallt i att få ihop en tillräckligt stor grupp av ensamkommande ungdomar för att starta upp ny verksamhet och anställa personal för det vardagliga stödet. Detta riskerar att hämma Folkhögskolespårets utveckling. Vi föreslår därför att

folkhögskolor som vill etablera Folkhögskolespåret ska kunna söka ett statligt uppstartsbidrag under 12 månader.

Ur ett långsiktigt perspektiv ser vi dock fortsatt goda möjligheter för Folkhögskolespåret. Även inom ett snävare ersättningssystem bör folkhögskolor kunna erbjuda ensamkommande unga studier, boende och omsorg. För att detta ska kunna ske behöver en finansiering tillkomma för de extra studieplatser som krävs för att inkludera ensamkommande ungdomar på folkhögskola. I nuläget har endast boendefrågan kunnat lösas. Det är långt ifrån alla folkhögskolor som har möjlighet att utöka verksamheten inom ramen för nuvarande statsbidrag till folkbildningen. Vi föreslår därför som en åtgärd att särskilda medel riktas via Folkbildningsrådet till landets folkhögskolor för extra platser på allmän kurs för ensamkommande ungdomar över 18 år. Vi föreslår också att det ska vara möjligt för folkhögskolor att anordna språkintrödnation utan dispens.

Projektet ser stora utmaningar med Folkhögskolespårets omställning till det nya ersättningssystemet. En risk är att kommunerna inte längre bedömer folkhögskola som ett alternativ när stödinsatserna till följd av de lägre schablonerna minskar. En omvänd risk är att kommunerna i rollen som uppdragsgivare ställer krav på folkhögskolorna som inte står i paritet med ersättningsnivåerna. Här behöver det ske ett nationellt ställningstagande för att den modell som folkhögskolorna står för är ett bra alternativ. Folkhögskolespåret behöver etableras i samsyn mellan myndigheter, folkhögskolor och kommuner. Detta går också i linje med Rambölls utvärdering av Folkhögskolespåret (feb 2016).

Slutligen anser vi det mycket olyckligt att asylsökande ensamkommande ungdomar som hinner fylla 18 år innan besked om uppehållstillstånd drabbas negativt av långa handläggningstider och tvingas flytta till ett anläggningsboende. Istället anser vi att dessa ungdomar ska få möjlighet att läsa och bo på folkhögskola genom kommunens fortsatta omsorg. Detta gäller inte minst asylsökande ungdomar under 18 år som i dagsläget bor och studerar på folkhögskola.

För Folkhögskolespåret

Tobias Hedkvist
tobias@folkhogskolesparet.se
0707 - 51 42 85

Ulf Wallin
ulf.wallin@folkhogskolesparet.se
0736 - 87 38 02

www.folkhogskolesparet.se